

Huvudman

Göteborgs kommun
grundskoleforvaltningen@grundskola.goteborg.se

Ärendet

Tematisk tillsyn om betygssättning genom provning efter lovskola i årskurs 9 vid grundskolan Santoskolan i Göteborgs kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Göteborgs kommun att senast den **16 december 2025** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende tidpunkten för provning efter avslutad lovskola. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Göteborgs kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Göteborgs kommun ska vidta följande åtgärder

Provning

Tidpunkten för provning i anslutning till avslutad lovskola efter årskurs 9

1. Se till att elever som fått undervisning i lovskola erbjuds att genomgå provning för betyg i de ämnen som undervisningen i lovskolan avsett under juni månad. Huvudmannen ska i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder den **15* 16 december 2025** inkomma med en redogörelse av under vilken tidsperiod lovskolan kommer att anordnas 2026 samt vilket/vilka datum eleverna kommer att erbjudas provning (10 kap. 23 §

*Rättelse av beslut enligt 36 § förvaltningslagen (2017:900) den 16 september 2025 / Christian Floer

samt 10 kap. 23b § skollagen andra stycket)

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Göteborgs kommun en anmärkning avseende brister rörande prövning i den del som avser bedömning av elevens kunskaper i förhållande till betygskriterierna i matematik. Göteborgs kommun ska senast den ~~15~~ **16 december 2025** vidta de åtgärder som huvudmannen bedömer är nödvändiga för att avhjälpa påtalad brist. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Beslutet om anmärkning får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

*Rättelse av beslut enligt 36 § förvaltningslagen (2017:900) den 16 september 2025 / Christian Floer

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i den del som avser att huvudmannen genomfört prövningar för betyg i de ämnen som undervisningen i lovskolan har avsett samt områdena betygssättning, betygskatalog och slutbetyg.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till dokument.goteborg@skolinspektionen.se eller per post till Skolinspektionen, Box 2320, 403 15 Göteborg. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2025:4811) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har genomfört en tillsyn av Santosskolan i Göteborgs kommun inom ramen för en tematisk tillsyn om betygssättning genom prövning efter lovskola.

Syftet med tillsynen är att Skolinspektionen ska granska huruvida regleringen kring prövning efter lovskolan i årskurs 9 efterlevs. I tillsynen ingår att granska genomförandet av prövning och betygssättning.

Tillsynen har genomförts genom besök på skolenheten den 23 juni 2025 och intervjuer med lärare och rektor som har genomförts den 13 augusti 2025. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat betygskataloger, slutbetyg och lärarförteckning. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter

anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Föreläggande

Prövning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Genomförande av prövning

Av den inlämnade dokumentationen från huvudmannen framgår att Santoskolans lovskola efter årkurs 9 ägde rum mellan den 19 juni och den 3 juli 2025.

Rektor och lärare uppger i intervju att man har erbjudit och anordnat lovskola på Santoskolan för de av skolans elever som har avslutat årskurs 9 utan att ha uppnått behörighet till ett nationellt program i gymnasieskolan. Rektor uppger vidare att lovskolan har omfattat undervisning i ämnena svenska, svenska som andraspråk, engelska och matematik.

Av inskickad sammanställning framgår att 21 elever var anmälda till lovskolan och att 16 prövningar har genomförts efter avslutad lovskola, vilket även bekräftas i intervju med rektor. Rektor uppger i intervju att skolans utgångspunkt är att alla elever på lovskolan genomför prövning och att den enskilde eleven får meddela om den inte vill genomföra prövning. Flera elever som hade blivit antagna till ett IM-program valde att avstå prövningen på grund av risken att stå utan gymnasieplats om de skulle ha klarat prövningen.

Tidpunkten för prövning i anslutning till avslutad lovskola efter årskurs 9

Av det underlag som lämnats in till Skolinspektionen framgår att man planerade att genomföra prövningar under de två sista dagarna av lovskolan, det vill säga den 2 och 3 juli 2025. Rektor bekräftar vid intervju att prövningarna genomfördes under den sista dagen på lovskolan. Lärare uppger vid intervju att majoriteten av prövningarna gjordes i slutet av lovskolan.

Rättslig reglering

Den som vill ha betyg från grundskolan har rätt att genomgå prövning för betyg. Denna kan avse hela utbildningen i grundskolan eller ett eller flera ämnen som ingår i utbildningen. Detta gäller även den som tidigare har fått betyg i ett avslutat ämne eller slutbetyg från grundskolan. Den som har fått undervisning i lovskola enligt 23 b § andra stycket ska av huvudmannen erbjudas att i anslutning till lovskolan genomgå prövning för betyg i de ämnen undervisningen i lovskolan har avsett. Bestämmelserna om betygssättning i detta kapitel och i 3 kap. ska i tillämpliga delar gälla i fråga om prövningen. (10 kap. 23 § skollagen 2010:800).

En huvudman ska också, om inte annat följer av fjärde stycket, erbjuda lovskola till elever som har avslutat årskurs 9 utan att ha uppnått behörighet till ett nationellt

program i gymnasieskolan. Lovskolan ska anordnas i juni samma år som eleven avslutat årskurs 9. En huvudman måste se till att det finns praktiska förutsättningar att genomföra prövningen under tiden i lovskolan eller direkt efter avslutad lovskola, dock senast under juni månad. Det är viktigt för att elevens betyg ska kunna ligga till grund för antagningen till gymnasieskolan. Huvudmannen behöver skapa rutiner som gör det möjligt för elever som uppnår behörighet i lovskolan i juni att vara med i antagningsprocessen till gymnasieskolan. (10 kap. 23 b § skollagen andra stycket, 7 kapitlet 7 § gymnasieförordningen och proposition 2016/17:156 s. 58)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att Göteborgs kommuns verksamhet vid Santosskolan inte uppfyller författningarnas krav avseende tidpunkt för prövning. Av utredningen framgår visserligen att huvudmannen genomfört prövningar för betyg i de ämnen som undervisningen vid Santosskolans lovskola har avsett. Ärendet avslutas därför i denna del.

Av utredningen i ärendet framgår dock att Santosskolan har planerat för att lovskolan ska pågå mellan den 19 juni och den 3 juli och att och prövningarna nästan uteslutande har genomförts den 2 och 3 juli. Detta är en brist då det av skollagen framgår att lovskolan ska anordnas i juni samma år som eleven avslutat årskurs 9 och att den som har fått undervisning i lovskola ska erbjudas att i anslutning till lovskolan genomgå prövning för betyg i de ämnen som undervisningen i lovskolan avsett. Det innebär att även prövningen ska genomföras under juni månad.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Göteborgs kommuns verksamhet vid Santosskolan uppfyller inte författningarnas krav vad gäller tidpunkten för prövningen. Det finns därför skäl att förelägga Göteborgs kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Anmärkning

Prövning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Bedömning av elevens kunskaper i förhållande till betygskriterierna

Skolinspektionen har genomfört intervjuer med betygsättande lärare i svenska/svenska som andraspråk, engelska och matematik. Lärare uppger i intervju att ansvariga ämneslärare har sett till att konstruera prövningarna i svenska, svenska som andraspråk och engelska på ett sätt där samtliga betygskriterier täckts in i prövningen. Lärarna uppger att eleverna som genomgått prövning i dessa ämnen fått visa alla förmågor och att prövningarna bland annat innehöll både muntliga och skriftliga delar samt hör- och läsförståelse. Utifrån prövningen har lärarna i dessa ämnen därefter gjort en bedömning av elevens kunskaper utifrån de betygskriterier som gäller för ämnet och därefter satt det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper.

Betygsättande lärare i matematik uppger att hen har rättat provet som utgjorde bedömningsunderlaget för prövningen i matematik, men att hen inte undervisat någon elev under lovsolan. Läraren fick proven skickade till sig och rättade dem därefter. Läraren uppger att hens känsla är att alla moment som ska vara med för att bedöma elevens kunskaper i förhållande till betygskriterierna finns med i provet, men att hen inte har varit med i utformandet av prövningen under lovsolan eller vid själva provtillfället. Läraren som satte betygen i matematik har inte haft kontakt med den lärare som var närvarande under provtillfället. Läraren uppger vidare att prövningen genomfördes genom ett skriftligt prov och att muntliga delar inom matematiken inte varit med i bedömningen. På frågan om det varit möjligt för eleverna att nå alla betygskriterier utifrån den prövning som gjorts utan muntliga delar svarar läraren att det inte kan bli helt komplett.

Rektorn uppger i intervju att ämneslärarna i matematik bedömt att ett teoretiskt prov i matematik utgör tillräckligt bedömningsunderlag utifrån betygskriterierna. Enligt rektorn har man dock påbörjat en diskussion kring huruvida det bör vara en muntlig del i prövningen i matematik fortsättningsvis.

Skolinspektionen har efter genomförda intervjuer ställt kompletterande frågor till huvudmannen kring möjligheten för betygsättande lärare i matematik att bedöma samtliga betygskriterier i ämnet. Huvudmannen har svarat att det bör ingå en muntlig del i prövningen i ämnet matematik och att läraren i det aktuella fallet har haft ett otillräckligt underlag för att kunna bedöma kriterier där det ingår muntliga delar. Enligt huvudmannen har skolledningen på skolan gett ämneslaget i matematik i uppdrag att se över provningsmaterialet för att försäkra att samtliga betygskriterier, i detta fall de muntliga delarna, täcks in av prövningen. Vidare uppges att man kommer att följa upp och se över provningsmaterialet.

Rättslig reglering

När betyg sätts efter det att ett ämne har avslutats ska läraren göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de betygskriterier som gäller för ämnet och sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper. Samtliga kriterier för betyget E ska dock vara uppfyllda för att eleven ska kunna få ett godkänt betyg. (10 kap. 20 § första stycket skollagen)

Betyget uttrycker i vilken utsträckning den enskilda eleven har uppfyllt de nationella betygskriterier som finns för respektive ämne. Som stöd för betygssättningen finns ämnesspecifika betygskriterier för olika betygssteg. Läraren ska vid betygssättningen göra en allsidig bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de nationella betygskriterierna. (Lgr 22, 2.7 Bedömning och betyg)

I Läroplanen för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr22) beskrivs skolans värdegrund och uppdrag, övergripande mål och riktlinjer för utbildningen. Läroplanen innehåller också kursplaner med tillhörande betygskriterier. I kursplanen för matematik i grundskolan framgår bland annat i betygskriterierna för betyget E i slutet av årskurs 9 att eleven ska kunna redogöra för och samtala om tillvägagångssätt på ett i huvudsak fungerande sätt och då använda symboler och andra matematiska uttrycksformer.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att Göteborgs kommuns verksamhet vid Santosskolan inte uppfyller författningarnas krav att betygsättande lärare ska göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de betygskriterier som gäller för ämnet. Av betygskriterierna för betyget E i matematik för årskurs 9 framgår bland annat att eleven ska redogöra för och samtala om tillvägagångssätt på ett i huvudsak fungerande sätt och använder då symboler och andra matematiska uttrycksformer. Av utredningen i ärendet framgår att underlaget vid provningen i matematik efter avslutad lovskola vid Santosskolan har bestått av ett skriftligt prov som skolans ämneslag i matematik utformat. Vidare framgår att betygsättande lärare varken varit närvarande vid undervisningen eller vid provtillfället i lovskolan och har därigenom inte själv kunnat ta del av elevers muntliga resonemang. Inte heller har betygsättande lärare tagit del av information från andra lärare vid lovskolan om hur eleverna redogör och samtalar om tillvägagångssätt inom matematiken. Utifrån provningens utformning har betygsättande lärare i matematik inte kunnat bedöma samtliga betygskriterier för betyget E i matematik för årskurs 9. Detta är en brist.

Provningarna i resterande ämnen vid lovskolan bedöms vara utformade på ett sådant sätt att de uppfyllt författningarnas krav på att betygsättande lärare ska göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de betygskriterier som gäller för ämnet.

Val av ingripande

Skolinspektionen får i stället för att meddela ett föreläggande tilldela en huvudman som står under dess tillsyn en anmärkning vid mindre allvarliga överträdelser av vad som gäller för verksamheten (26 kap. 11 § skollagen). Huvudmannen är då skyldig att inom viss tid åtgärda de brister som föranlett anmärkningen. Göteborgs kommuns verksamhet vid Santosskolan uppfyller inte fullt ut författningarnas krav

att betygsättande lärare ska göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de betygsriterier som gäller för ämnet. Utredningen visar att bristen är begränsad till provningar i ett av ämnena vid lovskolan, samt att huvudmannen redan påbörjat ett arbete med att förändra det aktuella provningsmaterialet. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen bristen som mindre allvarig och finner därför skäl att tilldela Göteborgs kommun en anmärkning.

Områden utan konstaterade brister

Betygssättning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har tagit del av och granskat betygs kataloger avseende de elever som har fått ett nytt betyg efter provning efter avslutad lovskola. Skolinspektionen har vidare tagit del av huvudmannens sammanställning av vilka lärare som undervisat samt varit betygsättande lärare vid lovskolan. I denna sammanställning fanns även uppgift om huruvida lärarna är legitimerade. Av den inlämnade dokumentationen samt rektors kompletterande uppgifter framgår att samtliga lärare som beslutat om betyg efter provning vid lovskolan är legitimerade lärare.

Rättslig reglering

Betyg ska beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas. Om läraren eller lärarna inte är legitimerade, ska beslutet fattas tillsammans med en lärare som är legitimerad. Kan dessa inte enas ska betyget beslutas av den legitimerade läraren under förutsättning att han eller hon är behörig att undervisa i det ämne som betyget avser. I annat fall ska betyget beslutas av rektorn. (3 kap. 16 § första och andra styckena skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Betygskatalog och slutbetyg

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har tagit del av betygs kataloger och slutbetyg avseende de elever som fått ett nytt betyg efter provning efter avslutad lovskola. Av den inlämnade dokumentationen framgår att eleverna har fått ett nytt slutbetyg. Det nya betyget har i samtliga fall förts in i betygs katalogen tillsammans med en notering om att betyget har satts efter provning. Såväl det gamla som det nya betyget framgår i betygs katalogen. I betygs katalogen har uppgiften om det nya betyget daterats och signerats av betygsättande lärare.

Rättslig reglering

Beslut om betyg ska dokumenteras i en betygs katalog. (6 kap. 10 § skolförordningen)

För en elev som har skolplikt ska slutbetyg utfärdas när skolplikten upphör. En sådan elev som därefter har slutfört den högsta årskursen har rätt att få ett nytt slutbetyg. För en elev som inte har skolplikt ska slutbetyg utfärdas när eleven har slutfört den högsta årskursen. (6 kap. 14 § skolförordningen)

Den som redan har slutbetyg har efter prövning i ett eller flera ämnen rätt att få ett nytt slutbetyg. (6 kap. 21 § skolförordningen)

Den som beslutar om ett betyg ska datera uppgiften i betygs katalogen och förse uppgiften med sin egenhändiga signatur. Förs betygs katalogen elektroniskt får uppgiften i stället signeras med en sådan avancerad elektronisk signatur som avses i 2 § lagen (2000:832) om kvalificerade elektroniska signaturer. (7 § Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2011:123) om betygs katalog)

En betygs katalog i grundskolan ska innehålla ämnets namn och elevens betyg i respektive ämne. Ett betyg efter prövning ska framgå av betygs katalogen. Om eleven har ett betyg i ämnet sedan tidigare ska såväl det gamla som det nya betyget framgå. Beslut om att inte sätta betyg ska enligt 6 kap. 19 § skolförordningen (2011:185) i grundskolan, sameskolan och specialskolan markeras med ett horisontellt streck. Dessutom ska betygs katalogen innehålla uppgift om att ett avgångsintyg har utfärdats, enligt 6 kap. 17 § skolförordningen. (9 § Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2011:123) om betygs katalog)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslutet har fattats av utredaren Christian Floer.

Utredaren Pernilla Cederbom har varit föredragande i ärendet.